

Investeringsfonder

2010

FM0403

Innehåll

SCBDOK 3.1	
<p>0 Administrativa uppgifter</p> <p>0.1 Ämnesområde 0.2 Statistikområde 0.3 SOS-klassificering 0.4 Statistikansvarig 0.5 Statistikproducent 0.6 Uppgiftsskyldighet 0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter 0.8 Gallringsföreskrifter 0.9 EU-reglering 0.10 Syfte och historik 0.11 Statistik användning 0.12 Uppläggning och genomförande 0.13 Internationell rapportering 0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar</p>	<p>1 Innehållsöversikt</p> <p>1.1 Observationsstorheter 1.2 Statistiska målstorheter 1.2.1 Objektsgrupper 1.2.1.1 Population 1.2.1.2 Redovisningsgrupper 1.2.2 Variabler 1.2.3 Mått 1.3 Utflöden: statistik och mikrodata 1.4 Dokumentation och metadata</p>
<p>2 Uppgiftsinsamling</p> <p>2.1 Ram och ramförfarande 2.2 Urvalsförfarande 2.3 Mätinstrument 2.4 Insamlingsförfarande 2.5 Databeredning</p>	<p>3 Statistisk bearbetning och redovisning</p> <p>3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler 3.2 Redovisningsförfaranden 3.3 Imputering och bortfallshantering</p>
<p>4 Slutliga Observationsregister</p> <p>4.1 Produktionsversioner 4.2 Arkiveringsversioner 4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången</p>	

0 Administrativa uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde Finansmarknad

0.2 Statistikområde

Statistikområde Finansiella företag utom försäkring

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/Organisation: Finansinspektionen
Postadress: Box 7831, 103 97 STOCKHOLM
Besöksadress: Brunnsgratan 3, STOCKHOLM
Kontaktperson: Tove Husell
Telefon: 08-787 82 92
E-post: förnamn.efternamn@fi.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/Organisation: Statistiska Centralbyrån
Postadress: Box 24 300, 104 51 STOCKHOLM
Besöksadress: Karlavägen 100, STOCKHOLM
Kontaktperson: Per Jonsson
Telefon: 08-506 948 82
E-post: förnamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger och regleras i Finansinspektionens författningssamling, FFFS 2008:11 enligt förordning 2004:75 och lag 2004:46 om investeringsfonder.

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

0.8 Gallringsföreskrifter

Finansinspektionen är arkivansvarig myndighet enligt arkivlagen för de handlingar och uppgifter som upprättas och samlas in som ett led enligt avtal mellan Finansinspektionen och Statistiska

centralbyrån angående Finansmarknadsstatistik. I avtalet ingår därför en tjänst som innebär att SCB strävar efter att utföra uppdraget enligt de ovannämnda föreskrifterna. Det innebär att SCB upprättar beskrivning av de tabeller och produkter som ingår i avtalet, dokumenterar datamaterialet och sköter publiceringen och spridningen av denna samt dokumenterar och förebereder för långtidsarkivering hos Finansinspektionen.

Ingen gallringsbeslut har utfärdats för denna undersökning.

0.9 EU-reglering

Statistiken är inte EU-reglerad.

0.10 Syfte och historik

Syftet är att visa förändringar av tillgångar och skulder hos investeringsfonder som står under Finansinspektionens tillsyn (fonder som är registrerade i Sverige). Statistiken ska också redovisa fondförmögenheten samt belopp för sålda och inlösta fondandelar. Slutligen ska statistiken redogöra för hur fondernas tillgångar är fördelade samt sektorfördelat fondvärde. Produkten har fr.o.m. fjärde kvartalet 2008 bytt namn från värdepappersfonder till investeringsfonder då statistiken innefattar både värdepappersfonder och specialfonder.

Statistiken över investeringsfonder har sammanställts varje kvartal sedan **1985**. Initialt insamlades och redovisades enbart alla investeringsfonder totalt.

Fr.o.m. **fjärde kvartalet 1991** görs en uppdelning på typ av fond enligt Finansinspektionens författningssamling, FFFS 1990:1114. Fondtyperna som särredovisas är aktiefonder, räntefonder, blandfonder, övriga fonder, försäkringspremiefonder samt allemansfonder.

Andra kvartalet 1998 införs en omarbetad blankett med syftet att bättre motsvara de krav som ställs i bl.a. European System of Accounts (ESA 95).

Kvartal 2:1998 exkluderas försäkringspremiefonderna och **kvartal 1:1999** exkluderas även allemansfonderna.

Fr.o.m. **kvartal 4 2000** tillkommer sektorn socialförsäkring, med undersektor Premiépensionsmyndigheten (PPM), för att tydliggöra sparandet i form av pensionsmedel.

Fr.o.m. **första kvartalet 2001** sker insamlingen elektronisk.

Fr.o.m. **andra kvartalet 2004** redovisas fondtyperna enligt aktiefonder, räntefonder, blandfonder, fond- i- fonder, samt övriga fonder skilt från tidigare uppdelning enligt följande aktiefonder, räntefonder, andra fonder.

Fr.o.m. **tredje kvartalet 2004** särredovisas fondtyperna aktiefonder, korta och långa räntefonder, blandfonder, fond- i- fonder, samt övriga fonder.

Fr.o.m. **första kvartalet 2005** används en ny blankett med finare motpartsnedbrytningar samt att uppdelning SEK/utländsk valuta togs bort.

Fr.o.m. **2007** flyttas har premiépensionsmyndigheten (PPM) från socialförsäkringssektorn till sektorn finansiella företag enligt riktlinjer från Eurostat.

0.11 Statistikanvändning

Statistiken utgör ett viktigt underlag i finans- och nationalräkenskaperna. Den används därutöver bl.a. av Finansinspektionen i dess tillsynsverksamhet, av Riksbanken, av branschintressenter för

marknadsanalyser, av media samt vid beräkning av penningmängden M3.

0.12 Uppläggning och genomförande

Uppgifterna samlas in av Finansinspektionen den 21:a i månaden efter kvartalsskifte från samtliga investeringsfonder som står under Finansinspektionens tillsyn (samtliga svenskregistrerade).

Primäruppgifterna avser fondandelar, tillgångar och skulder samt specifikationer av fondpapper och andra finansiella instrument. Insamlingen sker på elektronisk blankett med inbyggda kontrollfunktioner. Investeringsfonderna erbjuds tillgång till SCB:s företagsregister för fördelning av konton på motparternas institutionella sektorer (banker, icke-finansiella företag, hushåll etc.).

0.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering sker.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

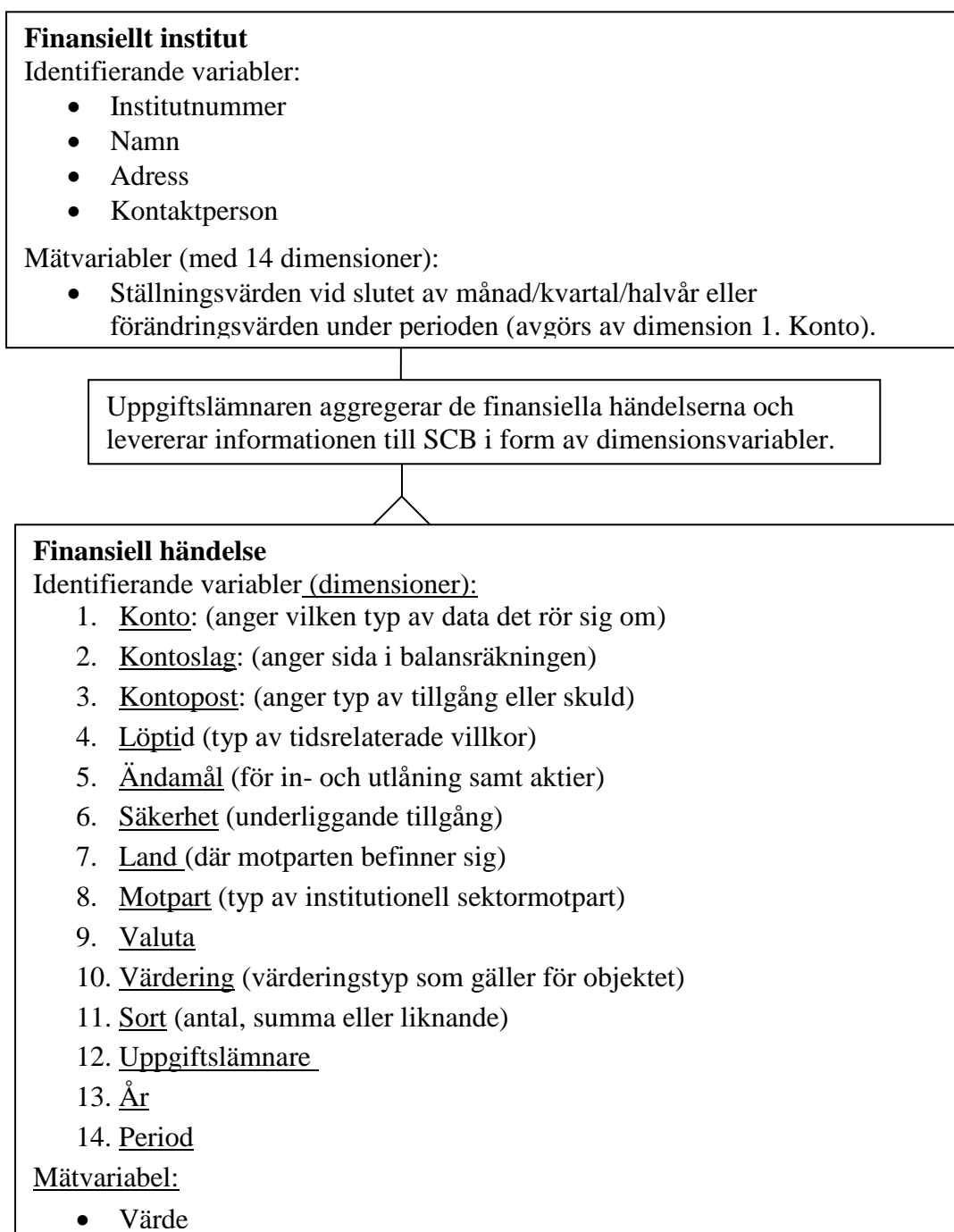
Från och med tredje kvartalet 2011 kommer Pensionsmyndigheten att rapporteras under socialförsäkring enligt den sektorklassificering som beslutats efter att den nya myndigheten startats. I och med de nya fonddirektiven (UCITS IV) blir det tillåtet för en fond att placera över 85 procent av fondförmögenheten i en annan fond. Dessa fonder benämns matar- och mottagarfonder. För att kunna fånga utvecklingen för denna typ av fonder så införs rapportering av matar- och mottagarfonder som varav-poster under icke-monetära fonder.

1 Översikt

1.1 Observationsstorheter

Värden i tusentals kronor för ekonomiska variabler (finansiella instrument) samt antalsuppgifter. Uppgifter om ställningsvärden och transaktioner.

Uppgifter om ställningsvärden vid kvartalets slut eller förändringsvärden under perioden med hjälp av mätvariabler bestående av 11-taliga variabelkoder. Utöver dessa finns det också identifierande variabler för att kunna påvisa värdenas tillhörighet.

Fondkategorier:

Räntefonder – fonder som har 100 procent av värdepappersinnehavet i räntebärande papper. Räntefonderna klassas också i underkategorierna kort räntefond/penningmarknadsfond (placeringar på högst ett år) eller lång räntefond (placeringar över ett år).

Aktiefonder – fonder som har minst 75 procent av värdepappersinnehavet placerade i svenska eller utländska aktier.

Blandfonder – fonder som placerar i både svenska eller utländska aktier och i räntebärande värdepapper.

Fond- i- fonder – fonder som placerar i huvudsak (minst 50 procent) i andra fonder.

Övriga fonder – fonder som inte platsar i någon av de andra fondkategorierna. Här återfinns exempelvis hedgefonder.

Tillgångar:

Fondens tillgångar fördelas på Kassa, Bank, Penningmarknadsinstrument och Övriga innehav. Därutöver finns finare nedbrytning utav Bank (Certifikat, finansiella derivatinstrument etc.) och löptidsfördelning av Penningmarknadsinstrument.

Skulder:

Fonden skulder fördelas på bl.a. Skatteskuld, Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter samt Finansiella derivatinstrument. Även skuldposter finfördelas ytterligare.

Transaktioner:

Transaktioner rapporteras som Inbetalda sålda fondandelar eller Utbetalda inlösta fondandelar och fördelas sedan liksom tillgångarna på bl.a. Svenska hushåll, Svenska finansiella företag, Svenska icke- finansiella företag, Kommuner och Utländska innehavare.

Fondens värde fördelat på fondandelsägare:

Exempel på fondandelsägare som fondens värde kan fördelas på är Svenska hushåll, Svenska finansiella företag, Svenska icke- finansiella företag, Kommuner och Utländska innehavare.

Dimensionsvariabler som identifierar mätvariabler

Mätvariabler:

Uppgiftslämnare aggregerar de finansiella händelserna och levererar informationen till Finansinspektionen. Finansinspektionen skickar dessa uppgifter vidare till SCB som identifierar dessa med hjälp av variabelkoder:

1. Konto – anger vilken typ av data det rör sig om.
2. Kontoslag – anger sida i balansräkningen
3. Kontopost – anger typ av tillgång eller skuld
4. Löptid – anger typ av tidsrelaterade villkor för tillgång eller skuld
5. Ändamål – anger typ av ändamål för in- och utlåning samt värdepapper
6. Säkerhet – anger typ av underliggande tillgång
7. Land – anger motpartens anbringande
8. Motpart – anger typ av institutionell sektormotpart

9. Valuta
10. Värdering – anger värderingstyp som gäller för objektet det hänvisar till
11. Sort – antal, summa eller liknande

Varje statistik uppgift som instituten rapporterat identifieras med 14 s.k. dimensionsvariabler:

1. Konto: anger vilken typ av data det rör sig om (exempelvis ingående/utgående balans eller bruttoförändringar).
2. Kontoslag: anger sida i balansräkningen (tillgång/skuld).
3. Kontopost: anger typ av tillgång eller skuld (exempelvis in- eller utlåning, aktier eller andra värdepapper).
4. Löptid: anger typ av tidsrelaterade villkor (exempelvis ursprunglig löptid eller återstående löptid).
5. Ändamål: i de fall som in- och utlåning specificeras efter ändamål, anges ändamålet i denna variabel. Även ändamål avseende aktier specificeras här.
6. Säkerhet: anger om tillgången har en underliggande tillgång i botten (exempelvis småhus, aktier eller borgen) eller om underliggande tillgång saknas (exempelvis blancokrediter).
7. Land: anger land eller landgrupp där motparten befinner sig.
8. Motpart: anger typ av institutionell sektormotpart. För motpartsklassificering används främst två standarder, ESA¹ och INSEKT 2000².
9. Valuta: anger i vilken valuta eller valutagrupp som tillgången/skulden är tagen.
10. Värdering: anger vilken värderingstyp som gäller för objektet (exempelvis nominellt, bokfört eller verkligt värde).
11. Sort: anger om det insamlade värdet står för antal, summa eller liknande. Om värdet står för summa anger denna dimension till vilken valuta som värdet är omräknat i (oftast SEK).
12. Uppgiftslämnare: anger vilket institut som har lämnat uppgiften/uppgifterna.
13. År: anger det kalenderår för vilket databasen innehåller data.
14. Period: anger vilken period som värdena gäller (exempelvis januari, kvartal 1 eller halvår 1).

Varje dimensionsvariabel har en värdemängd med minst två egentliga värden (medlemmar). Dimensionsvariablerna 1-11 innehåller också värdet 'X' som betecknar "ej specificerat".

1.2 Statistiska målstorheter

1.2.1 Objektgrupper

1.2.1.1 Population

Statistiken avser samtliga svenskregistrerade investeringsfonder som står under Finansinspektionens tillsyn. Utlandsregistrerade värdepappersfonder med verksamhet i Sverige liksom svenska fondbolagens utlandsregistrerade fonder ingår inte.

---

¹ ESA = European System of national and regional Accounts

² INSEKT = Standard för institutionell sektorindelning

1.2.1.2 Redovisningsgrupper

Investeringsfonderna redovisas efter fondtyp uppdelat på aktiefonder, korta- och långa räntefonder, blandfonder, fond- i- fonder samt övriga fonder.

1.2.2 Variabler

Undersökningsvariabler specificeras i FFFS 2004:2, 2004:12, 2005:14 samt 2008:11.

- Typ av investeringsfond
- Fondandelar, utdelning och avgifter
- Fondens tillgångar och skulder
- Fondens värde fördelat på fondandelsägare
- Transaktioner fördelat på fondandelsägare. Inbetalt sålda/utbetalt inlösta fondandelar (inkl. återinvesterad utdelning)
- Specifikation av fondens investeringar i finansiella instrument. Marknadsvärden vid kvartalets utgång samt transaktioner under kvartalet.

Mätvariabler:

Uppgiftslämnare aggregerar de finansiella händelserna och levererar informationen till Finansinspektionen. Finansinspektionen skickar dessa uppgifter vidare till SCB som identifierar dessa med hjälp av variabelkoder:

1. Konto – anger vilken typ av data det rör sig om.
2. Kontoslag – anger sida i balansräkningen
3. Kontopost – anger typ av tillgång eller skuld
4. Löptid – anger typ av tidsrelaterade villkor för tillgång eller skuld
5. Ändamål – anger typ av ändamål för in- och utlåning samt värdepapper
6. Säkerhet – anger typ av underliggande tillgång
7. Land – anger motpartens anbringande
8. Motpart – anger typ av institutionell sektormotpart
9. Valuta
10. Värdering – anger värderingstyp som gäller för objektet det hänvisar till
11. Sort – antal, summa eller liknande

1.2.3 Mått

I undersökningen insamlas ställningsvärden avseende den sista kalenderdagen i kvartalet. Förändringsvärden beskriver summan av alla förändringar som skett från senaste rapporteringstillfället till det aktuella rapporteringstillfället.

Ställnings- och förändringsvärden samlas in i tusental kronor och levereras till SCB. I vissa fall samlas antalsuppgifter in.

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Produkten Investeringsfonder (FM0403) publiceras i SM Investeringsfonder FM37 på svenska och engelska. SM:et utkommer som webb-SM samt som pdf-fil på SCB:s hemsida www.scb.se. Publicering sker som summa i miljoner kronor av respektive tillgångs- och skuldpost samt antalet aktiva fonder.

I samband med att ett nytt SM publiceras läggs även ett pressmeddelande ut på svenska och engelska.

Statistiken finns också i Sveriges Statistiska Databaser, SSD, där tidsserier från andra kvartalet 1998 kan erhållas.

Innehållet i SM och SSD är till stora delar lika men vissa delar i SM:et återfinns inte i SSD och vice versa.

Utöver detta skickas två statistikleveranser till Finansräkenskaperna på SCB. Materialet levereras i Excelformat och görs åtkomliga för mottagaren med hjälp av gemensamma kataloger.

1.4 Dokumentation och metadata

Uppgiftsinsamlingen regleras av Finansinspektionens författningssamling, FFFS 2004:2, 2004:12, 2005:14 samt 2008:11. Dessa finns tillgängligt på Finansinspektionens hemsida www.fi.se.

Mer detaljerad information om statistikens dokumentation och metadata finns på SCB:s hemsida (www.scb.se) under Hitta statistik/Statistik efter ämne/Finansmarknad/Investeringsfonder, tillgångar och skulder/Om statistiken.

Information finns också på Finansmarknadsstatistikens hemsida för uppgiftslämnare (www.fmwebb.scb.se) under Övrig finansmarknadsstatistik/Fonder.

Kontaktpersoner beträffande statistiken:

Johannes Holmberg SCB ES/BFM tel. 08-506 945 11

E-post: johannes.holmberg@scb.se

Anna Hanser SCB ES/BFM tel. 08-506 941 56

E-post: anna.hanser@scb.se

SCB:s publikationer kan beställas från Publikationstjänsten, 701 89 Örebro tel. 019-17 68 00.

Kundservice
08-506 948 01
publ@scb.se
Fax: 019-17 64 44

2 Uppgiftsinsamling

2.1 Ram och ramförfarande

Finansinspektionen tillhandahåller förteckningar över de värdepappersfonder som undersökningen skall avse. Det finns inga kända brister i dessa register.

Ägande av fonder via depå eller liknande, ex. genom nätmäklare, hamnar i statistiken under finansiella företag. I dagens läge går det inte att urskilja hur mycket som är förvaltade depåer och hur mycket som direktägs av finansiella företag. Det går heller inte att se vem som är slutlig ägare till depåerna.

Det uppkommer dubbelräkning i samband med att fonder placerar i andra fonder som också är rapportörer. Dubbelräkningen sker då, exempelvis hushåll, köper andelar i en fond- i fond som sedan i sin tur köper fondandelar i egna och/eller andra fondbolag.

2.2 Urvalsförfarande

Undersökningen är en totalundersökning av investeringsfonder som står under Finansinspektionen tillsyn (svensktregistrerade fonder) vilket gör att ingen urvalsosäkerhet förekommer.

2.3 Mätinstrument

Frågeformulär inrapporteras elektroniskt till Finansinspektionen. Finansinspektionen sköter således introduktionsbrev, påminnelser och viteshantering. Därefter skickas en databehandlingsfil med delvis granskade uppgifter till SCB.

Statistikens innehåll och upplägg regleras av Finansinspektionen genom författningssamlingarna (FFFS) Trafikljusmodellen finansiella risker (2005:14) samt Finansinspektionens föreskrifter om investeringsfonder (2008:11). FFFS 2008:11 innehåller postanvisning, frågeformulär definitioner och bestämmelser. Finansinspektionen lagrar och diarieför alla sina egna författningssamlingar.

Kvartalsrapport för investeringsfonder består av sju delar (specifikationer) som utgör en nedbrutet rapport över fondens balansräkning. Rapporten omfattar 344 variabler som ca 700 undersökningsenheter rapporterar på.

2.4 Insamlingsförfarande

Blanketterna laddas ner elektroniskt i Excelformat från Finansinspektionens hemsida, www.fi.se, och skickas in elektroniskt till Finansinspektionen. Eventuella felaktiga summeringar och liknade listas, varifrån uppgiftslämnaren kan klicka sig fram direkt till felkällan. För att blanketterna ska kunna skickas in måste däri lämnade uppgifterna vara koncistenta.

Statistiken ska vara Finansinspektionen till handa senast 21 dagar efter periodens slut. Finansinspektionen har rätt att besluta om undantag med någon av rapportdagarna om det finns särskilda skäl.

Cirka en vecka efter att blanketterna kommit in till Finansinspektionen skickas informationen vidare till SCB. Sedan andra kvartalet 2005 skickas tre filer via mejl (kontaktpersoner, ej startade fonder samt ej aktiva fonder). Via så kallad tunnel kommer två filer gällande population och värden.

2.5 Databeredning

Databeredningen börjar med kontroll av populationen. Antal fonder det aktuella kvartalet jämförs med antalet fonder kvartalet innan. För att kontrollera så att rätt antal fonder rapporterat kontrolleras de fonder som saknas mot en lista med avslutade fonder. Nya fonder (som rapporterar för första gången) kontrolleras också.

Ny fonder klassas enligt någon av fondkategorierna. Se 1.2.1.2 Redovisningsgrupper. Som underlag används fondernas fondbestämmelser.

Huvudposter samt poster med stora förändringar på makronivå granskas för att se om några fonder haft stora förändringar under kvartalet. Fondernas balansomslutning tas fram och jämförs mot tidigare kvartal. Detta gör det möjligt att plocka ut fonder som har förändrats mycket sedan förra kvartalet och granska dessa närmare. Några av de stora hedgefonderna granskas på fondnivå varje kvartal. Samma sak gäller fonder som ofta visat sig ha problem med korrekt rapportering.

Slutligen sker en mikrogranskning där speciellt variabler som publiceras och/eller skickas med leverans granskas. De fonder som ligger bakom exceptionella värden kontaktas och vid behov genomförs revideringar.

3 Statistisk bearbetning och redovisning

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Förekommer ej.

3.2 Redovisningsförfaranden

Tabeller och diagram över investeringsfonder totalt samt undergrupperna aktiefonder, korta och långa räntefonder, blandfonder, fond- i- fonder samt övriga fonder för de senaste kvartalen med beskrivande text. Nettosparande samt fondförmögenhet fördelat på sektorer.

Primäruppgifter är skyddade av sekretesslagen, se punkt 0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter. Specialbearbetningar kan göras av SCB på beställning mot ersättning enligt fastställd taxa.

3.3 Imputering och bortfallshantering

Bortfallet är närmare försumbart. Blanketter som inte inkommit i tid för leverans eller publicering imputeras, dvs. ställningsvärdet från föregående kvartal används. I de fall fonder inte hunnit inkomma med sin rapportering till publiceringstillfället används förmögenhetsvärdena från föregående kvartals utgång och fondsparandet antas vara noll.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

Ingen dokumentation har gjorts i MetaPlus av observationsregistrets detaljerade innehåll, alla variabler och värdemängder m.m.

4.2 Arkiveringsversioner

Inga registerversjoner har ännu arkiverats.

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

Inga särskilda erfarenheter finns från denna undersökningsomgång. Arbetet har gått helt enligt plan.